

”Buss-Olle” minns när bensinen kostade 17 öre

JÄRBO
Olof Andersson i Järbo, snart 93 år, körde den första bussen som trafikerade busslinjen Järbo-Sandviken och sedan även till Gävle. Det var 1922. Olof, allmänt kallad ”Buss-Olle”, körde en buss som Englunds karosseri i Jäderfors hade byggt.

– Bussen tog lite drygt 20 passagerare. De satt på långbänkar efter sidorna och jag som körde i en särskild hytt längst fram, minns Olof.

Olle, som blir 93 år i maj, har haft körkort i 70 år. Han kör fortfarande bil varje dag och har aldrig varit inblandad i något trafikolycka.

Englund fick trafikrättigheter på linjen Järbo-Sandviken 1922 och i mitten på 1920-talet även till Gävle och Sandviken-Högbo. Men när Englund, som hade startat Järbo Karosserifabrik i Järbo, gick i konkurs 1930 lade Olof in ett anbud på busstrafiken och fick den. Sedan trafikerade han dessa busslinjer till 1942 då han överlät rörelsen på GDG. Sedan var han trafikföreståndare åt GDG med säte ovanpå järnvägsstationen i Sandviken fram till pensioneringen 1963.

Sålde rörelsen

– Att jag sålde rörelsen 1942 berodde till stor del på kriget och att det var så oerhört svårt att få däck till mina tre bussar, berättar han.

Han hade sökt licens att få köpa nya däck av kristidskommissionen i Stockholm. Olle blev hänvisad till att det fanns begagnade däck på en avställd buss i Sundsvall och på en lastbil i Östersund.

– Jag åkte till båda ställena med min gengasförsedda personbil. Men däcken på båda hållen var helt utslitna och ingenting att ha. Då tröttnade jag och erbjöd GDG att köpa trafikrörelsen, förklarar han.

En orsak var också att GDG som trafikerade linjen Göteborg-Falun och vidare till Hofors hade planer på att utsträcka sin trafik även mot Gävle.

– Det kunde ha blivit för hård konkurrens för mig med min lilla rörelse på tre bussar, säger han.

Annars hade både antalet passagerare och paketgodis ökat under hela 1930-talet. Allt fler järbobor hade börjat arbeta på Sandvik. Dessutom började allt flera ungdomar från Järbo studera vidare i Sandviken.

Paket i släpvagnen

– Det blev så mycket paket till sist att jag måste skaffa släpvagnar till bussarna, minns han.

Apropå paket minns Olof Andersson en episod som en av hans chaufförer var inblandad i. En kvinna i Sandviken ville skicka ett paket till Järbo. Det kostade 75 öre. Kvinnan ansåg att det var dyrt och påpekade

att det kostade bara 50 öre att skicka ett paket till Ockelbo.

– Skicka det dit då, sade chauffören.

När Olle började köra buss 1922 kostade bensinen 17 öre literen. En enkel biljett till Sandviken från Järbo en krona och tur och retur en krona och 50 öre. Från Jäderfors till Sandviken var priset 50 öre.

– Men en resenär som bodde cirka 500 meter närmare Sandviken i Jäderfors ansåg dock att han borde få pruta tio öre på biljettpriset, minns Olle.

Hela vintern 1924 måste busstrafiken på Sandviken ställas in på grund av den snörika vintern. Vägarna kunde inte hållas öppna. Då åkte Olle och hans broder Emil till Gävle med faderns hästar och körde timmer i Tolvforsskogarna i stället. Olle var bonddräng innan han började köra buss.

Inga busskort

Det existerade inga busskort när Olle började köra buss 1922.

– Först fyra år senare fick jag köra upp för busskort. Men då

hade jag kört buss i fyra år. Men länsstyrelserna ville väl ha överblick på vilka som körde buss, säger han.

När Olle började köra på Gävle i mitten av 1920-talet var Västra vägen stenlagd.

– Det smattrade förfärligt i bussen för den var ju inte byggd för att köra på stenlagda gator och asfalt existerade ännu inte, säger han.

Från Gävle hade han bland annat varje tisdag och fredag många paket med Sandvikens Tidning från Gefle-Posten där ST trycktes på den tiden.

När kriget kom 1939 hade Olle Andersson köpt tre nya bussar. Han blev tvingad att köra på gengas. Först körde han på gengaskol. Men det var ett elände.

– Sedan kom dock vedgasapparaterna som var mycket bättre och framför allt mer lätt-skötta och gick väldigt fint, säger han.

1933 köpte han sin nuvarande fastighet som då hade varit affär. På tomten stod stora träd. Dem tog han ned och byggde

sedan verkstaden där numera Swahns Närköp är inrymd. Till den hörde också en bensinmack. Den drev Olle i flera år innan han arrenderade ut den åt Shell.

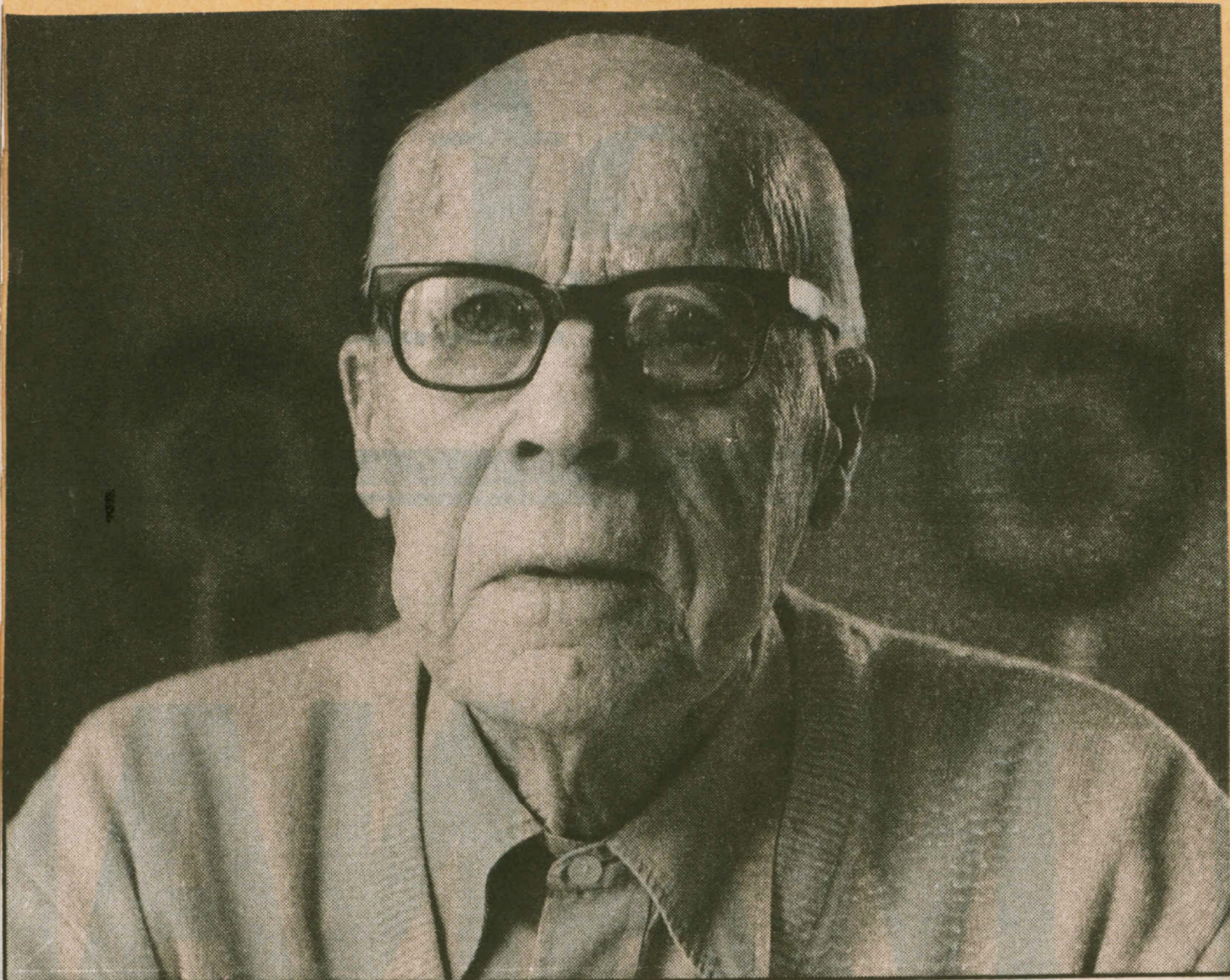
Annars har Olof Andersson stora hobby varit resor, bland annat till USA 1964 samt foto-grafering.

Politiskt aktiv

Olof Andersson var också politiskt aktiv under några år och satt både i kommunalfullmäktige och kommunalnämnden i några perioder för folkpartiet. Dessutom är han fortfarande med i Röda korsets Järbokrets där han också var ordförande i fyra år. Numera är han dock enbart passiv medlem.

Sedan hustrun Gunvor gick bort för fyra år sedan åker han varje dag med bilen till Åsgården och äter middag. Frukost och kvällar lagar han själv. I övrigt sköter han hem och trädgård själv trots sin ålder. Döttrarna med familjer kommer dock hem och hjälper honom tätt som oftast.

LENNART ÅKERLUND

Olof Andersson, allmänt kallad ”Buss-Olle”, körde den första bussen som trafikerade linjen Järbo-Sandviken 1922 och sedermera även Gävle från mitten av 1920-talet.

Foto: LENNART ÅKERLUND